

Een recept voor soep zonder plastic

Microplastics zijn overal. Niet alleen in de oceaan, waar grote stukken plastic steeds verder uiteenvallen, maar ook in sloten en rivieren. Zelfs in huis, in het stof op de plint. Afkomstig van de synthetische vezels in kleding. Drie keer raden wat er na een wasbeurt via de afvoer in het riool verdwijnt...

Microplastics zijn stukjes plastic van minder dan 5 millimeter groot. Ze zijn niet afbreekbaar en komen uiteindelijk in de voedselketen terecht. Zo krijgen we wekelijks gemiddeld 5 gram[1] plastic binnen via ons eten. Dat is een hele creditcard. Per week!

Over het effect van al die microplastics is nog veel onbekend. Worden ze opgenomen door ons lichaam? Hoe dan? En welk effect heeft dat op onze gezondheid? Nu en op langere termijn? Onderzoek hiernaar is hard nodig, maar wachten op de uitkomsten is geen goed idee.

Ter geruststelling: in ons kraanwater is de hoeveelheid micro- en nanoplastic deeltjes (MNP's) nog heel beperkt.

Om één stukje microplastic binnen te krijgen, moet je 71 liter kraanwater drinken. Dat zijn 350 glazen water. Dat schone drinkwater hebben we vooral te danken aan de waterzuiveringsbedrijven, die MNP's grotendeels uit het water filteren. Maar wat een werk is dat!

"Duurzaam produceren kost geld, maar levert ook zo veel op."

Beter is om te voorkomen dat MNP's ons oppervlaktewater bereiken. De Europese waterbedrijven pleiten dan ook voor een strengere toepassing van EU-regelgeving, zodat de verantwoordelijkheid én de kosten van vervuiling bij de vervuiler komen te liggen.

[1] Blijkt uit onderzoek door de Universiteit van Newcastle, Australië in opdracht van WWF.

Afvalwater filteren
Bij Lavans zijn we ons zeer bewust van die verantwoordelijkheid. Wij wassen grote hoeveelheden kleding, matten, wissers en poetsdoeken. Dus ook ons afvalwater bevat MNP's. Om te voorkomen dat die de wasserij uit spoelen, installeren wij zelf een filter om het 'afvalwater' van onze high-care wasserij te zuiveren. Dit filter houdt deeltjes tot wel 105 micrometer (= 0,105 mm) tegen.

Een fikse investering. Verdien je die ooit terug? "Nee", is productiemanager Willy Vlemmings duidelijk. "Tenminste: niet als je het in geld uitdrukt. Maar het past wel bij onze ambitie om zo min mogelijk uit te stoten."

Europese Plastic Pact
Een tweede speerpunt is het gebruik van eenmalig plastic. In maart 2020 ondertekenden vijftien landen en 66 bedrijven het Europese Plastic Pact. Doel: de hoeveelheid plastic verpakkingen terugdringen en Europees plastic duurzamer maken. Oftewel: herbruikbaarder en meer circulair. Het Plastic Pact is vrijwillig, maar zeker niet vrijblijvend. Ieder jaar wordt gemonitord hoe ver deelnemers zijn. Ook Lavans heeft zich hieraan gecommitteerd.

"Schone kleding en wissers gaan in plastic verpakt terug naar de klant.", vertelt Willy. "Dat is heel veel plastic voor eenmalig gebruik. Soms kan het niet anders vanwege kwaliteitseisen, maar vaak is het ook uit gewoonte. Of uit gemak. Daar willen en moeten we vanaf." En dat betekent: in gesprek gaan met de klant.

Wat het oplevert
Steeds meer klanten kijken verder dan alleen kosten, ziet Willy. Een recent voorbeeld is de aanbesteding van Belastingdienst, RIVM en NFI. "Daarbij konden duurzame investeringen als 'kortingspunten' worden ingezet. Hoe meer duurzame oplossingen je toepast en hoe groter de positieve impact op het milieu, des te groter de kans om als leverancier te worden geselecteerd. En dat is gelukt!"

"Het is mooi om te zien dat waar wij al jaren in geloven, nu ook door de klant als meerwaarde wordt gezien. Duurzaam produceren kost geld, maar levert ook zo veel op. Om echt milieuwinst te behalen, zullen we samen moeten optrekken. Bedrijven die daar niet mee bezig zijn, hebben op termijn geen bestaansrecht meer."

Schoon zonder plastic

Anneke Verdijk is KAM-manager bij Mola, fabrikant van ongebakken, diepgevroren bladerdeegproducten. "Voor ons is belangrijk dat medewerkers altijd over voldoende schone kleding kunnen beschikken. Maar hoe die schone kledingstukken in de kast liggen, maakt mij eerlijk gezegd niets uit. Als je de kwaliteitseisen pragmatisch toepast, is het insealen van kleding helemaal niet nodig."

De plastic verpakking heeft uiteraard wel een functie. Het beschermt schone kleding tegen voortijdige vervuiling. En het maakt kleding identificeerbaar, zodat deze eenvoudig in het juiste kastvak kan worden gelegd. De kunst is dus om met goede alternatieven te komen. Zoals een uitwasbare hoes om draadcontainers met schone, onverpakte kleding.

Anneke: "Wij staan open voor nieuwe oplossingen en denken graag mee. Ook bij Mola is maatschappelijk verantwoord ondernemen een speerpunt. We kunnen de gebruikte verpakking natuurlijk teruggeven, maar gaan liever voor een oplossing waar we allebei beter van worden. Zo klimmen ook wij weer op de MVO-ladder."

Steeds minder plastic

Microplasticfilter

105 µm filtratie microplastic uit afvalwater

50x kleiner dan maximum grootte van microplastics

Verwijdert 99% van alle microplastics

Reductie single use plastic

Reductie plastic is een hooggeplaatst punt op de agenda van het Duurzaamheidsteam.

Jaarverbruik single use plastic

10.000 kilo voor wissers

30.000 kilo voor kleding

Waarvan ruim **90%** voor high-care was

Alternatieven

Stoppen sealen bonte kleding. Besparing plastic tot 8%

Herbruikbare **containerhoes**

Papieren alternatief

Hoe haal je het beste uit twee werelden?

Respectvol ondernemen over de grens

Een klein stukje Noord-Macedonië is rechtstreeks verbonden met Nederland. In een ruim opgezet atelier werken zo'n 50 lokale vakmensen aan de productie van diverse soorten bedrijfskleding. Made by Lavans. Hoe regisseer je als Nederlands bedrijf een buitenlandse productielijn zonder betweterig te zijn?

De keuze om een eigen atelier te beginnen, had alles te maken met de wens om sneller en flexibeler te kunnen inspelen op klantwensen. "Wij willen onze klanten volledig ontzorgen", legt directeur Tristan van der Waart uit. "Dan is het gewoon niet handig om afhankelijk te zijn van leveranciers. Door zelf te produceren kunnen we voorzien in kleine oplages, eigen ontwerpen, korte levertijden en klantspecifieke aanpassingen."

Op zoek naar een atelier kun je op veel plaatsen in de wereld terecht, maar helaas niet in Nederland. Onder andere omdat hier onvoldoende gekwalificeerde vakmensen zijn. Daarom werd naar het buitenland gekeken. Lavans schakelde hierbij de expertise in van Rob Kwaspen, consultant bij KIC Europe.

› Zoek een expert die het land en de markt goed kent

Niet maximaliseren

Rob: "Lavans stelde een aantal eisen. Sommige heel vanzelfsprekend, zoals een goede bereikbaarheid en politieke stabiliteit. Maar er is bewust ook heel goed gekeken naar arbeidsomstandigheden en mogelijkheden tot verdere ontplooiing. Dat geeft wel aan dat het doel iets anders is dan de winst maximaliseren."

› Heb oog voor de positie van werknemers

Uiteindelijk viel de keuze op een bedrijf in Noord-Macedonië. Voor deze samenwerking werd een nieuw atelier opgezet. De ruimte is helemaal ingericht naar Nederlandse normen en maatstaven. Dus inclusief voldoende daglicht, klimaatbeheersing, ergonomische werkplekken en een ruim opgezette kantine. "Uitzonderlijk", weet Rob. "Daarmee maakt Lavans echt een groot verschil."

› Realiseer dezelfde arbeidsomstandigheden als in Nederland

Samen

Tristan is daar bijzonder trots op. "We kunnen niet de hele wereld veranderen, maar wel het kleine stukje waar wij verantwoordelijk voor zijn", legt hij uit. "Hopelijk inspireren we andere ondernemers en worden zulke zaken uiteindelijk ook daar de norm." Toch is het niet zijn bedoeling het land te ontwikkelen. "We willen juist samenwerken vanuit respect voor hun cultuur en vakmanschap. Zo krijg je meer voor elkaar. Daarom hebben we de eigenaren van het bedrijf in Noord-Macedonië nauw betrokken bij de inrichting van het atelier. Ze zijn ontzettend trots op de machines waar nu mee wordt gewerkt."

› Werk samen op basis van respect en gelijkwaardigheid

Maar samen optrekken betekent volgens Rob soms ook dat je even pas op de plaats moet maken. "Je kunt niet zomaar alle veranderingen doorvoeren die je zou willen. Bijvoorbeeld als je processen wilt aanpassen. Taakroulatie zagen ze in Noord-Macedonië absoluut niet zitten. De mens werd daar gezien als het verlengstuk van een machine, terwijl wij er juist vanuit de menselijke maat naar kijken: afwisseling en plezier in je werk. Inmiddels is het helemaal ingeburgerd. We zijn ook een van de weinige ateliers met een normale werkweek, zonder overuren of zaterdagwerk, terwijl we dezelfde output genereren. Maar dat heeft een aantal maanden geduurd. Het kost gewoon tijd om draagvlak te creëren."

› Draagvlak creëren voor verandering kost tijd

Iets halen én iets brengen

Medewerkers in Noord-Macedonië krijgen dezelfde mogelijkheden als hun collega's in Nederland. "Kennisoverdracht en zelfontplooiing zijn daar net zo belangrijk", aldus Tristan. "En ook de kleine dingen: een extraatje op bijzondere momenten en nationale feestdagen. Verder stimuleren we de lokale economie met onze aanwezigheid. De emblemen die we daar nodig hebben, worden in Noord-Macedonië geproduceerd. We komen dus niet alleen productie halen, maar ook iets brengen."

› Werk waar mogelijk samen met lokale aanbieders.

Lavans is inmiddels een gewaardeerd werkgever in Noord-Macedonië. Iets wat met het oog op de toekomst zeker van pas komt. "Al die zaken bij elkaar hebben een positieve invloed op medewerkerstevredenheid en arbeidsvreugde", aldus Rob. "Dat maakt de samenwerking tot een succes. Het is het totaalplaatje wat Lavans zo aantrekkelijk maakt."

Eerlijke productie

In ons atelier in Noord-Macedonië wordt uiteraard gewerkt volgens de internationale standaarden van Fair Wear Foundation en Amfori BCSI. Het bedrijf waar het Lavans atelier onderdeel van uitmaakt, is zelfstandig lid van deze organisaties. Zij kunnen daardoor zelf met lokale mensen audits uitvoeren en weten op basis van eigen ervaring hoe ze een verbeterplan het best kunnen vormgeven en opvolgen. **Een eerlijke productie is dus gegarandeerd.**

50 collega's in het atelier

Sinds de start in 2019 **61.000** kledingstukken geproduceerd

In 2020 zijn er **1.600** orders verwerkt

Magazijn in NL wordt **49 x** per jaar bevoorraad

Gemiddeld telt een levering **800** kledingstukken

Levertijd **3** weken, daling van **75%**

Atelier bezit Fair Wear keurmerk